

О. ХЕНРИ

ДОБРА СДЕЛКА

Превод от английски: Тодор Вълчев, 1993

chitanka.info

Най-невзрачното нещо в адвокатската кантора на Янси Гори беше самият Гори, плъснал се в своето старо скърцащо кресло. Скапаната му кантора, по-точно канторка стоеше точно на улицата — главната улица на градчето Бетъл.

Бетъл лежеше в подножието на Блу Ридж. Планините над градчето бяха струпани до небето. Далеч долу мътната Катоба проблясваше жълта в тъжната си долина.

Юнският ден бе навлязъл в най-знойния си час. Бетъл дремеше в топла сянка. Всичко бе замряло. Цареше такава тишина, че Гори, изтегнал се в креслото, отчетливо чуваше тракането на чиповете в стаята на съдебните заседатели, където „тайфата от съдилището“ играеше покер. От отворената врата на кантората добре отъпкана пътека криволичеше през тревната площ до съдилището. Тази пътека костваше на Гори всичко, което имаше — първо, наследството му от няколко хиляди долара, после, стария дом на фамилията и напоследък сетните останки от самоуважение и мъжко достойнство. „Тайфата“ вече не му даваше да пипне карти. Фалиралият картоиграч го беше ударил на пиене и на паразитен живот. Беше доживял деня, когато хората, ошушкали го докрай, не му позволяваха да седне да играе. Повече не му вярваха. И всеки ден картоиграческата битка се развиваше така, че нему се падаше недостойната роля на кибик. Шерифът, един игрив депутат, един веселяк адвокат и един бледолик човек „от долината“ сядаха на масата, а „обръснатия“ пращаха тихомълком да пасе. Не след дълго уморен от този остракизъм, Гори се видя принуден да се уедини в кантората си като си мърмореше нещо, вървейки по злощастната пътека. След като отпи от дамаджаната под масата си няколко глътки царевично уиски, той се хвърли в креслото си и изпаднал в съзлива апатия, заби поглед в планините, тънещи в лятна омара. Вялото петънце, което забеляза високо горе беше Лоръл, близо до неговото родно Блакджак, гдето бе израснал. Там беше и родното място на старата вражда между фамилията Гори и Колтрейн. Сега фамилията Гори нямаше друг пряк наследник освен тази оскубана и опърлена нещастна птица, сиреч Янси. От фамилията Колтрейн също беше останал само един — полковник Абнър Колтрейн, човек имотен и с положение, член на щатското законодателно събрание и съвременник на бащата на Янси Гори.

Враждите между фамилии бяха типични за този районите бяха оставили летопис от омраза, злини и кръвопролития.

Но сега Янси Гори не мислеше за вражди. Обърканият му мозък напразно се мъчеше да реши въпроса за собствената му бъдеща издръжка и за любимите му щуротии. Напоследък стари приятели на семейството се бяха погрижили той да има къде да яде и да спи, обаче уиски не му купуваха, а той не можеше без уиски. Адвокатската му работа беше умряла; от две години никой не беше му възлагал дело. Той само търсеше заеми и пиеше като смок и ако не паднеше още пониско, то щеше да се дължи единствено на липсата на възможност. Да му дадат само още един шанс — мислеше си, — ако може да заложи и играе поне веднъж, възможно е да спечели; но нямаше вече какво да продаде, а и доверието в него отдавна бе изчерпано.

Въпреки бедственото положение не можа да сдържи усмивката си, когато се сети за човека, на когото преди шест месеца продаде стария дом на фамилията. Един ден „изотвъде“ бяха дошли две най-необикновени същества — един мъж на име Пайк Гарви и неговата жена. „Изотвъде“, съпроводено с едно махване на ръка към планините, означаваше за планинците най-затъntenите дебри, непристъпните долове, обиталището на закононарушителите, вълчата бърлога и будоара на мечката. Тази брачна двойка беше живяла двайсет години в колибата си горе край Бладжак в най-дивата част на тези усои. Нямаха ни куче, ни деца да облекчават тежкото мълчание на планината. Пайк Гарви не беше много познат в тези краища, но всички, които го бяха срещали, казваха, че е „по-алтав от лудите“. Освен че се занимаваше с лов на катерички друго занятие той нямаше, но от време на време, за разнообразие, контрабандираше алкохол. Веднъж данъчните го измъкнали от леговището му, ала той така ожесточено и отчаяно се бил с тях, че го изпратили за две години в щатския затвор. Освободен, отново се сврял в дупката си — като невестулка.

Щастието, което отминава мнозина от усърдните си ухажори, кацнало по приумица в дебрите на Бладжак, за да се усмихне на Пайк и вярната му спътница в живота.

Един ден група очилати, голфести и общо взето абсурдни изследователи нахълтали в околностите на Пайковата колиба. Пайк откачил пушката за катерици и дал един далечен изстрел, да не би

нашествениците да са случайно данъчни. За щастие, не уцелил никого и неволните агенти на щастieto се приближили и обяснили, че нямат нищо общо нито със законите, нито със съдилищата. По-късно предложили на Гарви огромно количество зелени шумящи банкноти за трийсет акра прочистена земя, като за оправдание на такава налудничава постъпка казали нещо съвсем нелогично, в смисъл, че под този парцел имало слюдeн залеж.

Когато семейство Гарви се сдобило с толкова много долари, че ги объркали при броенето, излезли наяве недостатъците на живота в Блaкджак. Пайк взел да говори за нови обуца, за нова бала тютюн, която да сложи в ъгъла, за нов патрондаш; после завел Мартела до определено място на склона и ѝ обяснил, че тук може да бъде поставено едно оръдийце — по цена в рамките на новите им възможности, — което да брани единствената достъпна пътека към колибата им за ужас на данъчните и всякакви други натрапници.

Ала Адам си е правил сметката без Ева. За него всички тези неща представяха практическо приложение на богатството, но в мръсната колиба дremеше амбиция, която в полета си се издигна далеч над примитивните нужди. Дълбоко в душата на госпожа Гарви все още живееше женственост, останала неподвластна на двайсетте години живот в дивото усое. Толкова дълги години ушите ѝ долавяха само тупането на шишарки в гората по обед и вълчия вой сред скалите нощем и това бе достатъчно, за да прогони от нея всяка суета. Беше израснала дебела, мрачна, мътнокожа и неразговорлива. Но щом се появиха парици, изпита желание да използва прерогативите на своя пол — да ходи на чайове, да купува ненужни неща, да понапудря неприятните реалности в живота с официалност и церемониалност. Ето защо тя отхвърли безапелационно предложената система за фортификации и обяви, че двамата ще заживеят като хората и ще се движат в общество.

Така най-накрая всичко бе решено и... осъществено. Село Лоръл бе компромисът между предпочитанията на госпожа Гарви към някой по-голям град в долината и Пайковия копнеж за първобитна самота. Макар и не много щедро, Лоръл предлагаше някои забавления, които отговаряха на желанията на госпожа Мартела, а се понрави донякъде и на Пайк, тъй като близостта му до планините даваше възможност за бързо отстъпление, в случай че модното общество го наложи.

Слизането им в Лоръл съвпадна с трескавото желание на Янси Гори да превръща имот в сухо и те купиха стария дом на Гори и наброиха четири хиляди долара в треперещата ръка на прахосника.

Случи се тъй, че когато окаеният последен потомък на фамилията Гори се тръшна в окаяната си кантора, изгонен от приятелчетата си, които бе поил, в покоите на бащината му къща вече се бяха настанили чужди нему хора.

Облак прахоляк се търкаляше бавно по изгорялата от жегата улица и в средата на облака нещо се движеше ведно с него. Лек ветрец отвя облака встрани и разкри нова яркобоядисана каручка, теглена от муден сив кон. Каручката се отклони от пътя, приближи се до кантората на Гори и спря в канавката точно пред вратата му.

На предната седалка седеше сух висок човек, облечен в черно, чиито вдървени ръце бяха пленници на жълти ръкавици от ярешка кожа. Зад него се виждаше жена, надмогнала юнската жегга. Солидните ѝ форми бяха армирани в плътно прилепнала рокля от копринен плат, наречен „шанжан“, чиито тонове преливат ту в един, ту в друг. Тя седеше изопната и размахваше много пъстро ветрило, забила неподвижен поглед надолу по улицата. Но сърцето на Мартела Гарви сигурно се радваше на удоволствията, които нейният нов живот ѝ носеше. Колкото до екстериора ѝ, Блакджак си беше казал думата. Беше изваял чертите ѝ така, че те издаваха бездънна празнота; беше я надарил с якостта на своите зъбери и с мълчанието на усойте си. Независимо от заобикалящата я среда очевидно тя неизменно чуваше тупането на шишарките, които падаха и се търкаляха по планинския склон, ѝ винаги чуваше ужасното мълчание на Блакджак, което звучеше дори в най-тихите нощи.

Докато приближаваше към вратата му, Гори наблюдаваше този тържествен екипаж с много слаб интерес; но когато дългунът уви юздите около камшика, слезе непохватно и пристъпи прага на кантората, Гори стана неуверено да посрещне госта, в когото позна Пайк Гарви, новия, преобразования, цивилизования.

Планинецът пое стола, който Гори му предложи. Онези, които се съмняваха в здравия разум на Гарви, можеха да намерят силен свидетел във физиономията на този човек. Лицето му беше прекалено издължено, тъмношафранено на цвят и неподвижно като камък. Светлосините немигащи кръгли очи без мигли допринасяха за ужасния

вид на това безподобно лице. Гори не можеше да си представи на какво дължи тази визита.

— Всичко наред ли е в Лоръл, господин Гарви? — поинтересува се той.

— Всичко е наред, сър, и ние с госпожа Гарви сме предоволни от покупката. Госпожа Гарви харесва старата ви къща, харесва и квартала. Тя се нуждае от общество, това е то, и го има. Семейства като Роджърс, Хапгуд, Прат и Трой идват да я видят, а и повечето от тях я канят. Най-отбраните хора ѝ предлагат различни занимания. Не мога да кажа, господин Гори, че тези работи ме привличат, но щом на тях им допадат... — Ръката в жълта ръкавица посочи към планините. — Мене все натам ме тегли, към дивите пчели и мечките. Но аз за друго съм дошъл, друго искам да ви кажа. Вие имате нещо, което ние с госпожа Гарви искаме да купим.

— Да купите! — възкликна Гори. — От мен? — Той се разсмя дрезгаво. — Та аз ви продадох всичко, от комина до ключалката, както се изразихте вие. Нямам за продан и един шомпол.

— Имате, имате — обади се госпожа Гарви. — И ние ще го купим честно и почтено. Ами вземайте парите.

Гори завъртя глава.

— В шкафа няма нищичко — каза той.

— Сега ние сме имотни — не позволи да го отклонят от темата планинецът. — Имаме много. Бяхме бедни като църковни мишки, а сега всеки ден каним хора на обед. Както казва госпожа Гарви, най-отбраното общество вече ни припознава. Но има само едно нещо, което ни липсва. Тя казва, че то трябва да бъде включено в спецификацията за продан, ама не е. Айде вземайте парите, купуваме го честно и почтено.

— Престанете! — отсече Гори, чиито нерви вече не издържаха.

Гарви метна широкополата си шапка на масата, наведе се напред и заби неподвижния си поглед в лицето на Гори.

— Има една стара вражда — каза бавно и отчетливо — между вашата фамилия и фамилията на Колтрейн.

Гори се навъси страшно. Да се говори за вражда на враждуващия е сериозно нарушение на етикецията на планинците. Човекът „изотвъде“ знаеше това толкова добре, колкото и адвокатът.

— Няма да се докачате — продължи планинецът, — чисто и просто въпрос на търговия. Госпожа Гарви проучи всичко за старите вражди. Излезе, че повечето свестни хора в планината имал такива. Фамилии като Сетъл и Гофорт, Ранкин и Бойд, Сайлът и Галоуей враждуват сума ти време, от двайсет до сто години. Последният, дето се гътнал, е бил Лен Колтрейн, когато вашият чичо съдията Пейсли Гори, го пушнал в самия съд. Ние с госпожа Гарви идеме от беднотията, кой ще ти враждува с нас? Все едно да враждува с дървесните жаби. Отбраните хора винаги имат вражди, казва госпожа Гарви. Ние не спадаме към тях, но па защо да си не купиме една вражда? „Взимай парите, значи — казва госпожа Гарви — и върви да купим враждата на господин Гори, честно и почтено“.

Ловецът на катерици изопна единия си крак до средата на стаята, измъкна от джоба си пачка банкноти и ги хвърли на масата.

— Тука са двеста долара, господин Гори. Ще рече, прилична цена за вражда като вашата, дето се влачи толкова години. Няма кой да я продължи освен вие, само че не ви бива в стрелбата. Аз поемам всичко в свои ръце, хем така ще се наредим между отбраните люде. Вземете си парите.

Пачката, свита на руло, бавно започна да се разгръща на масата. В тишината, последвала изявленията на Гарви, ясно се чуваше тракането на чиповете в съдилището. Гори разбра, че шерифът токущо е обрал мизата, понеже сподавеното възклицание, с което той посрещаше всяка победа, доплува през двора, носено от къдравите топлинни вълни. По челото на Гори избиха капки пот. Той се наведе, измъкна плетената дамаджана изпод масата и наля във водна чаша.

— Малко царевично уиски, господин Гарви? Разбира се, вие се шегувате; имам предвид казаното от вас. Така се открива съвсем нов тип пазар. Хайде на враждите! Първокачествени — двеста и петдесет до триста долара, поизносени — двеста, нали толкова казахте, господин Гарви? — засмя се неловко Гори.

Планинецът взе чашата, която Гори му подаде, и я гаврътна, без да му трепне окото, което и без това не трепваше. Адвокатът посрещна това постижение с вид на завистливо възхищение. Той наля и на себе си и изпи чашата като пияница, на гълтки, потръпвайки от дъха и вкуса на уискито.

— Двеста — повтори Гарви. — Това е положението.

Изведнъж в главата на Гори избухна буря. Той удари с юмрук по масата. Една от банкнотите отскочи и се опря до ръката му. Гори трепна като ужилен.

— Затова ли дойдохте при мене? — извика той. — Да ми направите такова смешно, обидно и глупаво предложение?

— Всичко е честно и почтено — каза ловецът на катерици, но протегна ръка, сякаш да си прибере парите; и тогава Гори си даде сметка, че гневният му изблик не е израз на честолюбие или негодувание, а че го е яд на самия себе си, защото съзнаваше, че пред него се открива още по-дълбока бездна. И само в един миг той се превърна от вбесен джентълмен в любезен търговец, който препоръчва стоката си.

— Чакайте, не бързайте, Гарви — каза той със зачервено лице и надебелял език. — Аз п-п-приемам п-п-предложението ви, макар че двеста е много ниска цена. Т-т-търговията е добра, когато и к-к-купувачът, и п-п-продавачът са доволни. Да ви го увия ли, господин Гарви?

Гарви стана и свали палтото си.

— Госпожа Гарви ще остане доволна. Вие се освобождавате, а враждата остава за Колтрейн и Гарви. Само някакво документче, господин Гори, нали сте адвокат, да е видно, че сме се договорили.

Гори взе лист хартия и перодръжка. Във влажната си ръка стискаше банкнотите. Всичко останало му се стори изведнъж дребно и незначително.

— Акт за продажба, това на всяка цена. Права, задължения, гаранция и... Не, Гарви, не трябва да включваме гаранции — каза със смях Гори. — Ще трябва сам да защитаваш правата си.

Планинецът пое от адвоката изумителния документ, сгъна го крайно грижливо и го пхна внимателно в джоба си.

Гори стоеше до прозореца.

— Елате насам — подкани го той с показалец — и ще ви покажа вашия току-що купен враг. Ето го там, от другата страна на улицата.

Планинецът наведе дългунестата си фигура, за да погледне през прозореца по посоката, която му сочеха. По отсрещния тротоар вървеше полковник Абнър Колтрейн, изправен внушителен джентълмен на около петдесет години с неизменния си дълъг сюртук на законодател от Юга и стария си копринен цилиндър. Гарви отправи

поглед натам, а Гори се вгледа в лицето му. Ако има такова нещо като жълт вълк, той стоеше до него. Докато нечовешкият поглед на Гарви следваше минаващата фигура, самият той изръмжа, при което се открия жълтите му зъби.

— Това ли е той? Я, та това е човекът, който някога ме изпрати зад решетките.

— Той беше областен прокурор — подхвърли небрежно Гори. — Между другото, полковникът е първокласен стрелец.

— Аз мога да улуча окоето на катерица от сто ярда — каза Гарви. — Значи, това а Колтрейн. Направил съм по-добра сделка, отколкото предполагам. Ще се погрижа за тази вражда по-добре от вас, господин Гори.

Той тръгна към вратата, но се забави там леко смутен.

— Нещо друго? — попита саркастично Гори. — Семейни предания, призраци на дедите или други страхотии? Предлагам най-ниски цени.

— Има още едно нещо, за което госпожа Гарви се беше сетила. То е различно и много не ми допада, но тя много настояваше да ви попитам и ако се съгласите, да си платя честно и почтено. Както знаете, под кедрите в двора на старата ви къща има гробове. В тях лежат ваши роднини, убити от членове на фамилията Колтрейн. И на плочите са изписани техните имена. Госпожа Гарви казва, че семейната гробница е сигурен знак за добро качество. Обаче, казва тя, щом сме купили враждата, с нея трябва да върви и другото. Верно, на плочите стои името „Гори“, но то може да бъде променено на...

— Махайте се, махайте се! — кресна Гори и лицето му стана мораво. — Вън, върколак такъв! Дори китайците тачат гробовете на дедите си. Вън!

Ловецът на катерици се изсули през вратата към каручката си. Докато той се качваше в нея, Гори събираше трескаво банкнотите, които бе изтървал на пода. Когато каручката обърна, овцата с новопокарала вълна хукна с неприлична скорост по пътеката към съдилището.

В три часа след полунощ го донесоха в кантората му, в безсъзнание и напълно остриган. Носеха го шерифът, игривият депутат и веселякът адвокат, а онзи „от долината“ служеше само за ескорт.

— На масата! — изкомандва някой и те го положиха там връз бъркотията от книги, книжа и документи, които нищо не му носеха.

— Когато се натряска, Янси си въобразява, че по-силна карта от два чифта няма — въздъхна замислен шерифът.

— Много му дойде — рече веселякът адвокат. — Който пие толкова не бива да сяда на покер. Чудя се колко снесе тази нощ.

— Близо двеста. Аз пък се чудя откъде ги е взел. Много добре знам, че от месец не е виждал и цент.

— Вероятно е изръсил някой клиент. Е, да се прибираме, преди да се е развиделило. Той ще се оправи, нищо му няма, само дето в черепа му има бръмбари.

Групата се извърволи в ранния утринен здрач. Първият, който зърна нещастника Гори, беше слънцето. Той погледна през голия прозорец, откъдето върху него отначало се изливаше златиста светлина, а после — бяла лятна жегата. Още в полусъзнание Гори се размърда на отрупаната маса и обърна лице към прозореца. При раздвижването си бутна една тежка книга със закони, която тупна на пода. Отвори очи и видя надвесен над него някакъв човек с черен сюртук. Когато плъзна поглед по-нагоре, откри доста износен копринен цилиндър, а под него — приветливото гладко лице на полковник Абнър Колтрейн.

Малко несигурен какво ще стане, полковникът чакаше другия да даде някакъв признак, че го е познал. От двайсет години мъжете от двете фамилии не бяха се срещали мирно и тихо. Миглите на Гори заиграха, докато напругаше мътен взор към посетителя, после той се усмихна ведро.

— Доведе ли Стела и Луси да си играем? — попита спокойно Гори.

— Позна ли ме, Янси? — попита Колтрейн.

— Разбира се. Нали ми подари камшик със свирка на дръжката.

Да, така беше — преди двайсет години; когато бащата на Янси и полковникът бяха неразделни приятели.

Погледът на Гори зашари из стаята. Полковникът разбра.

— Ти не мърдай, ей сега ще ти донеса — каза той.

В задния край на двора имаше помпа. Затворил очи, Гори се заслуша прехласнат в тракането на ръчката и шуртенето на водата. Колтрейн донесе кана студена вода и му я подаде да пие. Гори седна —

жалка фигура с изпомачкан омърлян лепен костюм и рошава глава, която едва се държеше на раменете. Опита се да махне с ръка.

— Много извинявай — отрони той. — Снощи трябва да съм препил и съм легнал на масата. — Веждите му се събраха в озадачена гримаса.

— Навярно си поизлязъл някъде с приятели, а? — попита меко полковникът.

— Никъде не съм излизал. От два месеца нямам пукнат грош. Само надигам дамаджаната.

Полковник Колтрейн сложи ръка на рамото му.

— Янси — подзе полковникът, — преди малко ти ме попита дали съм довел Стела и Луси да си играете. Още не беше дошъл на себе си и сигурно си сънувал, че отново си момче. Сега си напълно буден и искам да ме изслушаш. Идвам от името на Стела и Луси при техния другар в игрите и син на моя добър приятел. Те знаят, че ще те заведе у нас, където ще те посрещнат, както те посрещаха някога. Каня те да дойдеш у нас и да останеш, докато се възстановиш, или по-добре — колкото искаш. Чухме, че си загазил и се поддаваш на съблазни и се разбрахме да поживееш у нас както някога. Ще дойдеш ли, момчето ми? Забрави старите неприятности и ела с мен.

— Неприятности ли? — ококори очи Гори. — Между нас никога не е имало неприятности или поне аз не знам да е имало. Няма спор, че винаги сме били най-добри приятели. Но боже мой, как да дойда у вас — аз, пияницата, отрепката, пропадналият комарджия!

Той се домъкна от масата до креслото и започна да пролива горчиви сълзи, в които се смесваха покаяние и срам. Колтрейн продължи да му говори разумно, като му припомни чистите наслади, които планината носи, и настоя на искрената си покана.

Накрая той надделя, като каза на Гори, че разчита на него за осъществяването на един проект за свличане на голямо количество трупи от високата планина до водния път.

Полковникът знаеше, че някога Гори беше измислил средство за тази цел — поредица от плъзгачи и улеи, — с което с право се гордееше. Доволен от мисълта, че може да бъде полезен някому, нещастникът мигом опъна хартия на масата и бързо започна да тегли треперещи линии, за да демонстрира на какво е способен.

На Гори му беше писнало от всякакви глупотевини. Сърцето на блудния син се обръщаше отново към планината. Съзнанието му някак засичаше и мислите и спомените се връщаха един по един — като пощенски гълъби над бурно море. Но Колтрейн беше доволен от постигнатото.

Този ден Бетъл получи най-голямата си изненада, когато Колтрейн и Гори минаха на коне през града, най-приятелски настроени един към друг. Те яздеха рамо до рамо — от прашните улици и зяпналите от почуда граждани, през моста над дерето и нагоре към планината. Блудният син се беше умил и вчесал и имаше по-приличен вид, но седеше някак нестабилно на седлото, дълбоко замислен очевидно върху някакъв проблем, който не му даваше мира. Колтрейн не се опита да промени настроението му, явно разчиташе, че променената обстановка ще му въздейства и ще възстанови равновесието му.

По едно време Гори получи нервен пристъп и едва не припадна. Наложил се да слезе от коня и да си поеме дъх край пътя. Предвидил толкова състояние, полковникът беше взел флаконче уиски за всеки случай, но когато му го предложи, Гори го отблъсна ядно и заяви, че никога вече няма да пийне глътка. Лека-полека той се съвзе и извървя спокойно пешком една-две мили. После се метна неочаквано на коня и каза:

— Снощи изгубих на покер двеста долара. Не мога да си представя откъде съм взел тези пари.

— Не се безпокой, Янси. Планинският въздух ще ти прочисти главата. Веднага отиваме на риболов при водопада Пинакъл. Там пъстървите скачат като жаби. Вземаме Стела и Луси и си устройваме пикник при Орлов камък. Нима си забравил какъв вкус има пушената шунка в устата на изгладнелия въдичар?

Очевидно полковникът не прие сериозно историята за изгубеното богатство; и Гори се върна към своя мълчалив размисъл.

Късно следобед двамата бяха изминали десет от дванайсетте мили между Бетъл и Лоръл. На половин миля откъм близката страна на Лоръл се намираше стария имот на Гори. А на миля-две отвъд селото живееше Колтрейн. Сега пътят ставаше стръмен и труден, но пък това имаше и много добри страни. Горските пътеки ухаеха на шума и гъмжаха от птици и цветя. Тонизиращият въздух поставяше на

колене фармакопаята. Горските поляни тъмнееха в мъхната сянка и проблясваха от свенливи ручейчета, които изпълзяваха изпод папрати и дафинови дървета. По-надолу, обрамчени от листак, се виждаха прелестни картини от далечната долина, замряла в непрогледна омара.

Колтрейн с удоволствие забеляза, че спътникът му не устояваше на магията на планините и горите. Сега трябваше само да заобиколят Скалата на художника, да прекосят Бъзов дол и да изкачат насрещния склон и Гори щеше да се озове пред пропиления дом на дедите си. Тук той познаваше всеки камък, всяко дърво, всяка стъпка от пътя. И макар да бе позабравил горите, те го омайваха като мелодията на „Дом, сладък дом“.

Заобиколиха скалата и слязоха в дола, където оставиха конете да пият и се понаплискат в бързия поток. Вдясно се виждаше ограда, която тук завиваше и следваше пътя и потока. Тя ограждаше старата ябълкова градина на родния дом, а самият дом още не се виждаше, тъй като бе скрит зад билото на стръмния склон. В заграденото място и покрай оградата растяха буйно лавър и смрадлика. Чу се някакво шумолене и Гори и Колтрейн вдигнаха очи и видяха над оградата продълговато жълтеникаво вълче лице, втренчило в тях светлите си немигащи очи. Главата мигновено изчезна; после храстите се люшнаха и през ябълковата градина по посока на къщата пробяга на зигзаг тромава фигура.

— Това е Гарви — отбеляза Колтрейн, — човекът, на когото ти продаде целия имот. Няма никакво съмнение, че той не е с всичкия си. Преди няколко години се наложи да го пратя в затвора заради незаконно производство на алкохол, макар да бях убеден, че е невменяем. Хей, какво ти става, Янси?

Пребледнял като платно, Гори бършеше челото и лицето си.

— Не мислиш ли, че и аз не съм с всичкия си? — опита се да се усмихне той. — Току-що си спомних някои работи. — Алкохолът се беше изпарил от главата му. — Чак сега се сетих откъде бях взел онези двеста долара.

— Не мисли за това — отвърна весело Колтрейн. — После ще седнем да поразсъдим двамата.

Когато стигнаха до подножието на склона, Гори се спря отново.

— Подозирал ли си някога, че аз съм доста суетен човек? — попита той. — Че държа на облеклото?

Очите на полковника отказаха да се спрат на мърлявия ленен костюм и избелялата широкопола шапка.

— Спомням си, струва ми се — отговори той озадачен, — един двайсетгодишен младок с най-вталаното палто, най-пригладената коса и най-буйния кон в Блу Ридж.

— Точно така — каза нетърпеливо Гори. — И този младок все още живее в мен, макар да не му личи. О, аз съм суетен като пуяк и горд като Луцифер. И ще те помоля да задоволиш тази моя слабост, макар и временно.

— Говори, Янси. Ще те направим граф на Лоръл и барон на Блу Ридж, ако искаш; че ти дадем и едно перо от опашката на Стелиния паун да го забучиш на шапката си.

— Аз говоря сериозно. След няколко минути ще минем покрай къщата горе на хълма, в която съм роден и в която моят род е живял близо един век. Сега там живеят чужди хора, но я ме погледни! Така ли ще се покажа пред тях — опърпан, беден, стигнал до просешка тояга? Та нали ще умра от срам, полковник? Моля те, позволи ми да сложа сюртука и шашката ти, докато отминем къщата. Знам, че смяташ това за глупава суета, но ми се ще да изглеждам прилично, когато минавам край родната стряха.

„Какво ли може да означава това?“ — помисли си Колтрейн, като съпостави нормалния вид и спокойното поведение на спътника си с тази странна молба. Но той вече сваляше сюртука си и с нищо не издаде, че вижда нещо необичайно в нея.

Сюртукът и шапката прилягаха добре на Гори. Той се закопча и пристегна с горд и самодоволен вид. Двамата бяха почти еднакви — високи, изправени, представителни. Разликата помежду им беше двайсет и пет години, но на вид биха могли да минат за близки по възраст братя. С подпухналото си и понабръчкано лице Гори изглеждаше по-стар от годините си; а лицето на полковника стоеше гладко и свежо — признак за редовен живот. Той намъкна скапаното лено палто на Гори и избелялата широкопола шапка.

— Така, сега всичко е наред — каза Гори и хвана поводите. — Само ще те помоля да се държиш на известно разстояние зад мен, когато минаваме покрай къщата, за да могат хубавичко да ме разгледат. Нека видят, че още не съм за изхвърляне. Надявам се този път да им се покажа откъм най-добрата си страна. Е, да тръгваме.

И той се отправи по хълма в лек тръс, а полковникът го следваше на разстояние, както се уговориха.

Гори седеше изправен на седлото, с високо вдигната глава, но погледът му шареше вдясно и внимателно оглеждаше всеки храст, ограда и скрито кътче в стария двор. По едно време дори промърмори: „Наистина ли ще се опита този кретен... Или всичко това ми се е присънило?“

Едва когато се изравни с малкото семейно гробище, той видя това, което търсеше — клъбце бял дим изплува от кедровия гъстак в ъгъла на градината. Той се килна наляво толкова бавно, че Колтрейн успя да го настигне с коня си и да го подхване с една ръка.

Ловецът на катерички ненапразно се беше похвалил като първокласен стрелец. Той, както очакваше Гори, беше изпратил куршума точно където трябва — в гърдите на черния сюртук на Абнър Колтрейн.

Гори се навали с цялата си тежест върху полковника, но не падна. Конете вървяха редом и ръката на полковника поддържаше здраво Гори. Белите къщички на Лоръл просветваха между дърветата на половин миля от тях. Гори с мъка вдигна едната си ръка и зашари пипнешком във въздуха, докато тя не се спря върху пръстите на Колтрейн, които държаха поводите на неговия кон.

— Добри ми приятелю! — промълви той и това бе всичко.

Така Янси Гори, минавайки покрай старата си родна стряха, се показва откъм най-добрата си страна, доколкото това бе възможно при дадените обстоятелства.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.